

Reactie op ingezonden artikel prof. Sigrid Hemels in FD van 15 mei 2020

Hoogleraar belastingrecht Sigrid Hemels van de Erasmus universiteit brengt in Het Financieele Dagblad van 15 mei een oud stokpaardje op tegen het decor van de coronacrisis: rijkere gepensioneerden moeten ook AOW-premie gaan betalen om zich solidair te betonen met de jongere generatie, die in de toekomst de kosten van de coronacrisis moet dragen.

Hemels stelt terecht vast dat de corona crisis een gat slaat in de schatkist dat weer aangevuld moet worden en dat daarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Ze gaat er daarbij gemakshalve aan voorbij dat dit niet alleen geldt voor rijkere gepensioneerden, maar net zo goed voor rijkere werkenden, zoals bij voorbeeld hoogleraren, fiscalisten en advocaten.

Rijkere gepensioneerden hebben een AOW-premievoordeel ten opzichte van werkenden met hetzelfde inkomen en daarom moet de premievrijstelling voor gepensioneerden maar vervallen vanwege de solidariteit, stelt Hemels. Voor gepensioneerden met een laag inkomen moet er dan wel een toeslag komen. Als fiscalist zal Hemels toch wel weten dat het toevoegen van nog weer een toeslagsysteem de ellende bij de belastingdienst alleen maar groter maakt? De politiek wil er daarom juist van af.

Hemels suggereert een ongelijkheid in behandeling tussen jong en oud, maar daarvan is geen sprake. De gepensioneerden van nu hebben toen zij zelf nog werkten hetzelfde percentage van hun salaris aan AOW-premie betaald voor de gepensioneerden van toen als de jongeren van nu. Voor zover de jaarlijkse ingehouden AOW-premies niet voldoende zijn om alle AOW-uitkeringen van een jaar te betalen, wordt de AOW-pot aangevuld vanuit de belastinggelden. Die aanvulling is nu ongeveer 33%. Rijkere gepensioneerden dragen daar vanwege de progressieve inkomstenbelasting en vermogensbelasting dus al aan bij.

De gepensioneerden van nu baseerden hun inkomen na pensionering op de premies die ze betaalden voor de AOW en voor hun aanvullend pensioen. Hemels wil voor rijkere gepensioneerden de AOW nu deels of geheel laten vervallen of wegbelasten. Ze voert daarbij de coronacrisis op als gelegenheidsargument, maar ze gaat er daarbij gemakshalve aan voorbij, dat veel gepensioneerden sinds de financiële crisis van 2008 al 18 tot 25% aan koopkracht hebben ingeboet vanwege het achterwege blijven van indexatie en kortingen.

Hemels is niet wars van populisme. Ze vergelijkt een inkomen van € 26.000 van een gepensioneerde met dat van 'een verpleegkundige', die bij hetzelfde bruto inkomen netto minder overhoudt, omdat deze laatste wel AOW-premie betaalt. Het is niet erg smaakvol om midden in de corona crisis, met overwegend mortaliteit van ouderen, juist deze groep als eerste en enige te vragen extra solidair te zijn.

De term 'rijkere gepensioneerden' is net zo'n karikatuur als die van de 'kwetsbare ouderen, die ontzien moeten worden'. De financiële situatie van senioren is te divers om in een karikatuur af te doen en te complex om die vanuit één enkele beleidsmaatregel te benaderen. Om recht te doen aan een debat over de financiële positie van senioren en de solidariteit tussen generaties is een meer integrale kijk nodig, waarbij behalve fiscaliteit (het punt van Hemels) ook onderwerpen als pensioen, wonen en zorg overwogen moeten worden.

Jaap van der Spek en Joep Schouten, co-voorzitters van de Koepel Gepensioneerden